

Mevrouw de voorzitter, geachte collega's

Wie hier al wat langer in deze raad zit, weet dat de provincie in het verleden heel wat taken op zich nam die beter op een ander niveau thuishoorden. Zo herinner ik mij de zwembaden van Aarschot en Liedekerke, het druivencentrum in Overijse, het rust- en verzorgingscentrum Vanderstokken in Pepingen, het cultureel centrum Baljuwhuis in Galmaarden. Wij hebben er jarenlang voor gepleit om die over te dragen – maar de meerderheid had er aanvankelijk helemaal geen oren naar. Toch is het uiteindelijk toch gerealiseerd in de tweede legislatuur, omdat men beseftte dat het geen zin meer had en het onbetaalbaar werd om die bevoegdheden krampachtig vast te houden. Ook de peperdure internaten in Leuven en Tienen, waar wij op een bepaald ogenblik tot 25000 euro per leerling bijpasten, zijn uiteindelijk dichtgegaan.

Helaas is de afslankoperatie daar blijven steken en heeft de provincie nieuwe taken gezocht zoals het Europees beleid, de inburgering, initiatieven in de welzijnssector, buitenlands beleid zoals Chengdu. Er was immers de vrijheid om dat allemaal te doen, zolang het maar gebeurde onder de vlag "*van provinciaal belang*".

Stilaan stak er in Vlaanderen een tegenwind op en klonken de stemmen om de provincies af te schaffen of drastisch af te slanken steeds luider.

Wij hadden de hoop dat minister Bourgeois zijn Groenboek van 2010 zou kunnen waarmaken om de provinciale taken te beperken tot de grondgebonden materies, maar uiteindelijk heeft het lobbywerk van de deputaties en de VVP ertoe geleid dat ook heel wat persoonsgebonden materies mogen blijven uitoefenen en dat er uiteindelijk amper iets zal veranderen.

Met het Witboek (2011) werd een bocht van 180 graden ingezet en **zo werd de kans gemist om een ingrijpende hervorming van ons bestuurlijk landschap door te voeren.**

De Vlaamse regering bleef doof voor de bedenkingen die één van haar belangrijkste adviesorganen - de Vlaamse Adviesraad voor bestuurszaken – op 9 november 2012 formuleerde m.b.t. de modaliteiten rond de bestuursakkoorden: *VLABEST is van mening dat over de invulling van de rol en de taakstelling van de provinciebesturen een maatschappelijk debat noodzakelijk is. Het verschuiven van talen en bevoegdheden tussen democratisch verkozen bestuursniveaus raakt aan de kern van het bestuurlijk stelsel, en kan dus niet zomaar achter de schermen vorm krijgen. Conform zijn advies over de regioscreening vraagt de Raad een grondig proces van onderuit in samenspraak met alle stakeholders, op basis van maatwerk en met garanties voor concrete resultaten. De voorbereiding van de bestuursakkoorden binnen de Vlaamse beleidssectoren gebeurt momenteel te veel centraal, binnen de administratie en in de luwte, met onvoldoende garanties voor politieke en maatschappelijke afweging. VLABEST is van mening dat uiteraard de provinciale besturen maar ook de lokale besturen, de sociale partners en de middenveldorganisaties mee aan tafel moeten zitten. Bovendien moet er voldoende*

objectieve informatie beschikbaar zijn die de financiële en personele gevolgen van de verschillende opties in kaart brengt. Enkel op die manier voldoet de Vlaamse overheid aan zijn eigen principes over behoorlijke regulering.

Als sluitstuk van dit maatschappelijk traject is er nood aan democratische legitimering van de genomen opties. Daarom vraagt VLABEST in het genomen besluit meer aandacht voor de rol van het Vlaams Parlement. Momenteel wordt in artikel 10 van het ontwerpbesluit bepaald dat de Vlaamse regering de bestuursakkoorden ter kennisgeving voorlegt aan het Vlaams Parlement. Deze documenten gewoon ter kennisgeving voorleggen, nadat ze zijn gefinaliseerd, is voor VLABEST ruimschoots onvoldoende om dit instrument democratisch te legitimeren. ' Einde citaat,

collega's...

Er is – in tegenstelling tot het advies van VLABEST - geen ruim maatschappelijk debat voorafgegaan aan de totstandkoming van het vandaag ter stemming voorliggend document. Zelfs de provincieraden werden de facto buiten spel gezet want op geen enkel ogenblik is er in deze raad terugkoppeling geweest. Vandaag krijgen we enkel de kans om dit akkoord goed- of af te keuren. **Burgers krijgen meer inspraak in een simpel openbaar onderzoek dan provincieraadsleden in een hervorming van hun instelling.**

Niet alleen mist dit akkoord een democratisch draagvlak, ook qua vorm is het ondermaats. Op de eerste pagina van de bijlage stel ik vast dat dit akkoord ondertekend wordt door enerzijds de Vlaamse regering en anderzijds een **vraagteken**

“bepaald in het huishoudelijk reglement van de deputatie. Bij afwezigheid van een regeling ondertekent de provinciegouverneur en griffier”

Stel dat men het oneens zou zijn in de deputatie – er zitten immers twee partijen in de oppositie in het Vlaams parlement – dan mogen de gouverneur en de griffier tekenen. Waar is hier het primaat van de politiek? Waarom kan de voorzitter van de provincieraad niet tekenen?

Wanneer we in de bijlage p. 13 een draak van een zin te lezen krijgen *“De provincie zet in overleg met het Vlaamse niveau vorming op voor beleidsmakers verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van **het jeugdbeleid is samen met Vlaanderen een taak van de provincies**”* dan is die toch op zijn minst aan een herschrijfbeurt toe, maar dat mag niet, want we kunnen deze tekst niet amenderen.

Ten derde kan ik niet anders dan vaststellen dat dit akkoord **onvolledig** is. Enkel m.b.t. de beleidsdomeinen Sport, Jeugd, Welzijn & Onroerend Erfgoed vinden we concrete resultaten terug in dit bestuursakkoord... Er wordt in het akkoord met geen woord gerept over Onderwijs en Vormingscentra, Recreatie & Domeinen, Economie, Toerisme, Land- en tuinbouw, Platteland, Milieu, Ruimtelijke Ordening, Duurzaamheid, Inburgeringsbeleid, Internationale betrekkingen... Toch niet allemaal grondgebonden materies me dunkt....

Dan wil ik toch nog even ingaan op de **concrete afspraken** die er worden gemaakt.

Eén van de belangrijkste doelstellingen van het Witboek was een einde te maken aan de bestuurlijke verrommeling en het verhogen van de bestuurlijke efficiëntie. Het is nog maar de vraag of dit ook effectief zal gerealiseerd worden door dit bestuursakkoord. Neem nu bv. de beleidsdomeinen Welzijn & Gezondheid. Hier wordt een deel van de provinciale bevoegdheidsafbakening bepaald door het bestuursakkoord tussen de Vlaamse regering en de provincies, maar ook door het decreet '*houdende toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen*'... Naast het provinciedecreet, het net geciteerde toekenningsdecreet en een handvol besluiten van de Vlaamse regering is er nu ook nog eens het bestuursakkoord en eventuele protocollen op maat om een en ander te "**verduidelijken**"... Kon heel deze bevoegdheidsafbakening écht niet wat eenvoudiger, eenduidiger en vooral transparanter gebeuren?

Wat ons betreft had men welzijn en gezondheid helemaal uit de bevoegdheden van de provincies moeten houden. Dat is bij uitstek **een taak voor de Vlaamse gemeenschap**, die bv. een gehandicapte of drugsverslaafde in West-Vlaanderen even veel zou moeten ondersteunen als in Vlaams-Brabant. Natuurlijk heeft onze gedeputeerde overschot van gelijk als ze zegt dat onze provincie zwaar achterop loopt, en natuurlijk hebben wij haar inspanningen gewaardeerd om die achterstand te verkleinen, maar in feite is dat de taak van een ander niveau, en wij begrijpen niet dat men dat niet klaar en duidelijk heeft willen afbakenen. Voor de burger is dat belangrijk, want zo kan hij ook de verantwoordelijken aanspreken en afrekenen op hun beleid of wanbeleid.

Op basis van het Witboek werden, voor wat het welzijns- en gezondheidsbeleid betreft, uiteindelijk vier bevoegdheden aan de provincies toegekend:

- Het opstellen, actueel houden en ter beschikking stellen van de sociale kaart.
- Het ondersteunen van de Vlaamse overheid, lokale besturen en particuliere welzijns- en zorgactoren inzake sociale planning.
- Het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector.
- Het voeren van een impulsbeleid overeenkomstig de bepalingen van het bestuursakkoord.

Dat er wordt nagedacht over de rolverdeling tussen de verschillende spelers is logisch, maar de uiteindelijke bevoegdheidsafbakening is heel wat minder logisch geworden. Zo zijn de provincies absoluut niet de enigen die met de sociale kaart bezig zijn, en kan er niet anders dan vastgesteld worden dat er veel overlapping is. In feite kan zelfs het nut van de provinciale sociale kaart in vraag worden gesteld, want al deze gegevens zijn al de facto in het bezit van de Vlaamse administratie. En intussen doet Kind & Gezin een vergelijkbare oefening voor de kinderopvanginitiatieven en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid op het vlak

van ouderenzorg en geestelijke gezondheidszorg... Is dit de efficiëntie waar het Witboek naar streeft ?

Waarom moeten de provincies imagocampagnes opzetten om de instroom van mensen in zorgberoepen te verhogen? Dat kan toch efficiënter op Vlaams niveau? Het maakt toch niet uit of een mannelijke Limburger of een Vlaams-Brabantse van Poolse herkomst in een Gents ziekenhuis gaat werken?

Dan kom ik bij de **rapportering**

Uiterlijk op 31 juli van elk jaar rapporteren de provincies over de uitvoering van hun engagementen met betrekking tot het bestuursakkoord. Wie rapporteert precies aan wie ? Is het de bestendige deputatie aan de regering, of vakdeputé aan vakminister of gaat het hier om een rapportering tussen ambtenaren ? En komt er dan ook nog een terugkoppeling vanuit de deputatie naar de provincieraad of is dit niet nodig ? Het is voor mij in ieder geval volslagen onduidelijk hoe dit concreet dient te gebeuren.... Als dit de transparantie en doelgerichtheid van de Vlaamse regering is, dan bedanken wij daar alvast feestelijk voor...

Om af te ronden nog iets over de **financiële verevening**. Als ik alle plusjes en minnetjes optel, kom ik aan 3,8 miljoen minder voor onze provincie. Op zich natuurlijk een grote som, maar een totale begroting van 180 miljoen euro is dat amper 2 %. Een cijfer dat duidelijk maakt dat er uiteindelijk weinig zal veranderen.

U kent het gezegde dat begint met "ze dronken een glas" en zult dus wel begrijpen dat wij dit akkoord niet gaan goedkeuren

Jan Laeremans
Vlaams Belang